

**КЕРІВНИЦТВО З БОРОТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ ТА
ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ В НОТАРІАЛЬНОМУ СЕКТОРІ**

2018

Зміст

1. ВСТУП	3
2. ВИМОГИ У СФЕРІ БОРотьБИ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ І ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ	4
a. ВИМОГА НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ.....	5
b. ВИМОГА ЗІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА АРХІВАЦІЇ ДОКУМЕНТІВ І ЗАПИСІВ	6
c. ВИМОГА ІДЕНТИФІКУВАТИ ПОЛІТИЧНИХ ДІЯЧІВ	7
d. ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	7
e. ВИМОГА ПОВІДОМЛЯТИ ПРО ПІДОЗРІЛІ ТРАНЗАКЦІЇ	8
3. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ СХЕМИ БОРТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ ТА ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ	8
a. ПІДХІД НА ОСНОВІ РИЗИКУ	8
b. УЧАСТЬ НОТАРІУСА ТА ЙОГО СПІВРОБІТНИКІВ	9
c. УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ	10
d. АДАПТАЦІЯ ДО ДІЯЛЬНОСТІ	10
e. СТОВПИ ЗАПОБІГАННЯ	10
f. ПРАКТИЧНИЙ ТА ОНОВЛЕНИЙ ДОКУМЕНТ.....	11
4. НАЛЕЖНА ПРАКТИКА З ДОТРИМАННЯ ВИМОГ БОРТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ ТА ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ	11
1. АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ РИЗИКІВ	11
a. Ризик, властивий клієнту.....	12
b. Географічний ризик або ризик країни.....	16
c. Ризик, пов'язаний із запропонованою послугою	17
2. РОЗРОБКА ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ.....	20
a. Звичайні або стандартні заходи належної перевірки	21
b. Посилені заходи належної перевірки	24
c. Спрощені заходи належної перевірки.....	25
3. АРХІВАЦІЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДАНИХ	26
4. ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	27
5. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРІЛІ ОПЕРАЦІЇ	28

1. ВСТУП

У 1989 році, за ініціативи "Великої сімки", було створено міжурядовий орган під назвою "Робоча група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей" (FATF), яка об'єднала зусилля по боротьбі з відмиванням грошей як на міжнародному, так і на рівні фінансових систем кожного члена організації.

Основною метою FATF є розробка та заохочення політики протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму. Цей орган визначає і передбачає міжнародні стандарти для ефективного проведення цієї боротьби.

FATF спочатку розробила комплексний план під назвою "Сорок рекомендацій", який мав на меті створення базової основи для визначення заходів боротьби з відмиванням грошей (БВГ), включивши до нього у 2002 році заходи боротьби з фінансуванням тероризму (БФТ) для універсального застосування.

У зв'язку з переглядом у 2003 році «Сорока рекомендацій», FATF звернулась з проханням по допомогу т.зв. "стражів" для більш ефективної боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму. Це стосується певних не фінансових професій та підприємств (НФП), зокрема адвокатів, нотаріусів, довірчих товариств та постачальників бізнес-послуг, агентів з нерухомості, бухгалтерів та аудиторів, які беруть участь у операціях з використанням грошових коштів у національній та міжнародній фінансовій системах.

Держави погодились з різними підходами до регулювання діяльності нотаріусів як обов'язкових суб'єктів з метою дотримання їхніми нотаріатами цих Сорока рекомендацій.

Крім того, в нотаріальному секторі окремих країн-членів вже існують деякі системи запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, в яких оцінка ризику сектора та розробка політики внутрішнього контролю і процедури протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму покладається на відповідальність саморегулюючих органів, що гарантує однорідність та однаковість вимог щодо застосування цієї політики в нотаріальному секторі.

З метою допомоги нотаріусам у дотриманні вимог, встановлених FATF і

визнаних на національному рівні більшістю країн світу, шляхом застосування спеціальних правил щодо боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму, зокрема у тих випадках, коли саморегулюючі організації не задіяні, Міжнародний союз нотаріусів розробив цей документ з належної практики у сфері БВГ /БФТ.

Це не є унікальною та всеосяжною моделлю, адже включення Рекомендацій FATF до законодавства щодо боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму країн-членів може відрізнитися у деяких аспектах, а скоріше керівництво, яке необхідно адаптувати до реалій кожного нотаріату, відповідно до його практики та вимог національного законодавства.

Крім того, ступінь впливу ризиків, різні нотаріальні функції, різні можливості введення коштів у правову систему відповідно до існуючої практики, коротко кажучи, ризики, з якими стикаються нотаріуси в питаннях відмивання грошей та фінансування тероризму, можуть дуже відрізнитися. Чим вище цей ризик, тим вищим повинен бути ступінь привернення уваги нотаріусів, і тим серйознішими мають бути механізми контролю та запобіжні заходи для забезпечення їх ефективності.

Цей документ є коротким поясненням вимог, яких слід дотримуватися нотаріусам з метою запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, відповідно до Рекомендацій FATF, не порушуючи додаткові вимоги у сфері БВГ/БФТ, що можуть існувати на місцевому рівні. У першому розділі викладено загальні принципи, а у другому – належні практики, необхідні для дотримання вимоги щодо запобігання.

2. ВИМОГИ У СФЕРІ БОРТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ ТА ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ

Рекомендація 22 FATF передбачає, що нотаріуси повинні дотримуватись вимог (а) належної перевірки клієнта, (б) збереження архіву, (в) ідентифікації політично уразливих осіб, (д) вжиття заходів внутрішнього контролю та (г) повідомлення про підозрілі операції, коли вони готуються до проведення транзакцій для своїх клієнтів у таких сферах:

- продаж і придбання нерухомого майна ;
- управління грошима, цінними паперами та іншими активами клієнта ;

- управління банківськими рахунками або заощадженнями;
- організація внесків для створення, функціонування та управління підприємствами;
- створення, експлуатація або управління юридичними особами або іншими юридичними структурами, а також продаж чи придбання бізнесу.

Ці вимоги повинні застосовуватися відповідно до підходу, що ґрунтується на оцінці ризику. Це означає, що нотаріуси повинні визначати, оцінювати та розуміти ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, впроваджувати свою політику та процедури для оцінки масштабів ризиків та застосовувати методи їх мінімізації.

Застосовуючи підхід, що ґрунтується на оцінці ризику, нотаріуси повинні переконатися, що заходи, спрямовані на запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, адаптовані до виявлених ризиків та дозволяють їм приймати найкращі рішення для ефективної роботи.

Як зазначалося у вступі, це мінімальні вимоги FATF, які не завдають шкоди місцевому законодавству щодо БВГ/БФТ. З цієї причини кожному нотаріусу доведеться перевірити можливі додаткові вимоги, що діють у його країні у сфері БВГ/БФТ.

а. ВИМОГА НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ

Належна перевірка клієнта означає, що необхідно ідентифікувати та познайомитись з усіма фізичними або юридичними особами, які беруть участь в юридичній транзакції або мають намір її здійснити, і що неможливо підтримувати ділові відносини або здійснювати операції з фізичними або юридичними особами, які не були офіційно ідентифіковані.

Заходи з належної перевірки, яких слід дотримуватися, є такими:

- (а) ідентифікація клієнта¹ та підтвердження його особистості за допомогою документів, даних або інформації з надійних джерел;
- (б) встановлення кінцевого бенефіціара (фактичного власника) та

¹ Поняття «клієнт» означає усі сторони, що беруть участь у транзакції, а не тільки тих, хто сплачує нотаріальні витрати.

вжиття обґрунтованих заходів, які дозволять нотаріусу вважати, що він знає, хто є фактичним власником; для юридичних осіб та інших юридичних структур це передбачає добре розуміння нотаріусом структури власності та контроль клієнта;

- (с) розуміння і, де це необхідно, отримання інформації про мету та характер, які клієнт має намір надати діловим відносинам;
- (d) проведення на постійній основі перевірки ділових відносин та ретельного аналізу транзакцій, здійснених в рамках цих відносин, для забезпечення того, щоб вони відповідали відомостям нотаріуса про клієнта, його ділову активність та характер ризиків, включаючи, у разі необхідності, джерело походження коштів. Це зобов'язання стосується випадків тривалих ділових відносин, в яких не здійснюється залучення нотаріуса для одноразової транзакції.

в. ВИМОГА ЗІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА АРХІВАЦІЇ ДОКУМЕНТІВ І ЗАПИСІВ

Як того вимагає Рекомендація 11 FATF, нотаріуси повинні зберігати, протягом не менше п'яти років² після дати здійснення транзакції, усі записи, отримані для дотримання вимоги належної перевірки (наприклад, копії документів посвідчення особи, такі як паспорти, ідентифікаційні картки, водійські посвідчення або подібні документи), включаючи результати проведеного попереднього вивчення (наприклад, результати пошукових заходів зі встановлення попередньої діяльності та предмету складних, важливих і незвичних операцій).

Вони також повинні вести записи як внутрішніх, так і міжнародних транзакцій з клієнтом, щоб зробити їх доступними для органів влади.

Ретельно перевірені дані та записи про транзакції повинні передаватися відповідним органам місцевого самоврядування, якщо вони мають на це відповідні повноваження.

² Тривалість зберігання може відрізнятися залежно від країни. Як згадувалося раніше, кожна країна встановила граничний термін у своєму законодавстві щодо БВГ/ФТ, з якими слід проконсультуватися.

с. ВИМОГА ІДЕНТИФІКУВАТИ ПОЛІТИЧНИХ ДІЯЧІВ

Ця вимога означає, що нотаріуси, крім виявлення реального клієнта або бенефіціара як політичного діяча, повинні застосовувати посилені заходи для належної перевірки.

Звідси випливає, по-перше, що необхідно впровадити відповідні системи управління ризиками для визначення того, чи є клієнт або кінцевий бенефіціар політичним діячем.

Аналогічним чином, у випадку, якщо клієнт або кінцевий бенефіціар виявляється політичним діячем, нотаріус повинен знати цю обставину під час здійснення операції з клієнтом і вжити відповідних заходів для встановлення походження майна та походження коштів, які клієнт має намір використати для цієї операції.

Заходи, що стосуються політичних діячів, також застосовуються до членів їхніх сімей або близьких партнерів.

d. ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

Як було зазначено раніше, ще одна вимога, встановлена FATF, полягає у впровадженні заходів внутрішнього контролю.

Ці заходи внутрішнього контролю передбачають, що нотаріуси повинні:

- встановити політику та процедури боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму, що буде застосовуватись в їхніх нотаріальних конторах, включаючи процедуру жорсткого відбору при найманні працівників;
- розробляти та підтримувати програми підвищення кваліфікації для працівників;
- запровадити процедуру внутрішнього контролю з метою перевірки роботи системи.

Ці заходи внутрішнього контролю залежать від ризиків відмивання грошей та фінансування тероризму, виявлених в процесі самооцінки ризиків, та масштабу професійної діяльності.

е. ВИМОГА ПОВІДОМЛЯТИ ПРО ПІДОЗРІЛІ ТРАНЗАКЦІЇ

Ця вимога означає, що якщо нотаріус підозрює або має підстави підозрювати, що кошти походять внаслідок злочинної діяльності або пов'язані з фінансуванням тероризму, він повинен негайно інформувати про це компетентні органи, встановлені місцевим законодавством (підрозділ фінансової розвідки або еквівалентний орган).

Вимога повідомляти про підозрілі транзакції також включає в себе заборону нотаріусу попереджати клієнта або третіх осіб, що підрозділ фінансової розвідки або орган самоуправління були поінформовані про його підозру.

Крім того, закон кожної країни про боротьбу з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму повинен чітко передбачати захист нотаріуса від кримінальної чи цивільної відповідальності за порушення нерозголошення відомостей, встановлених договором або будь-яким законодавчим положенням, в тому випадку, якщо він попередить владу і подасть їм звіт, підготовлений з міркувань «чесності», навіть якщо він точно не знає, що лежить в основі злочинної діяльності, незалежно від того, якщо виявиться, що ця діяльність не була злочинною.

3. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ СХЕМИ БОРТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ ТА ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ

Відповідно до вимог міжнародних стандартів, створення ефективної внутрішньої системи боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму повинно регулюватися загальними принципами, серед яких слід виділити такі:

а. ПІДХІД НА ОСНОВІ РИЗИКУ

Процедури щодо запобігання повинні розроблятися відповідно до ризику відмивання грошей та фінансування тероризму, притаманного діяльності та способу, в який діє конкретний нотаріус.

Це означає, що при розробці, впровадженні та застосуванні відповідної політики, процедур та керівництв із запобігання, нотаріус повинен враховувати та адаптувати заходи належної перевірки клієнтів згідно з

підходом на основі ризику, тобто в залежності від ризиків відмивання грошей фінансування тероризму, притаманних характеру його діяльності, розміру, встановленій в його нотаріальній конторі практиці, типу його клієнтури, обробці готівки або її відсутності, географічному району, де він здійснює свою практику тощо.

Мета полягає в тому, щоб через належне застосування нотаріусами такого підходу, досягти більш ефективного використання засобів та зменшити тягар, пов'язаний з участю в національній системі запобігання.

З цією метою, для досягнення правильної оцінки та розуміння ризиків відмивання грошей та фінансування тероризму, нотаріуси повинні скласти документ або звіт, який в основному є практичним та адаптованим до їхньої нотаріальної практики, в якому вони пояснюють, описують та оцінюють, наскільки вони піддаються ризикам відмивання грошей та фінансування тероризму, пов'язаними з їх діяльністю.

У цьому звіті слід визначити елементи ризику, які, з точки зору ВГ / ФТ можуть вплинути на нотаріальну практику. Обсяг та зміст документа або звіту залежать від рівня ризику, визначеного у зв'язку з діяльністю нотаріуса. У будь-якому випадку, мінімальний зміст звіту докладно описаний у пункті а) розділу 3 цього документа. Цей Звіт про оцінку ризиків ВГ / ФТ повинен бути переданий компетентним органам, оскільки він може пояснити актуальність політики боротьби з відмиванням грошей/фінансуванням тероризму та процедур, встановлених нотаріусом.

в. УЧАСТЬ НОТАРІУСА ТА ЙОГО СПІВРОБІТНИКІВ

Нотаріус несе відповідальність і юридично зобов'язаний застосовувати заходи боротьби з відмиванням грошей/фінансуванням тероризму. Тому він повинен знати ризики відмивання грошей/фінансування тероризму та забезпечити, щоб в його конторі були вжиті необхідні заходи для зменшення цих ризиків.

Нотаріус несе відповідальність за політику боротьби з відмиванням грошей/фінансуванням тероризму та заходи, спрямовані на зменшення ризику ВГ/ФТ. Це означає, що він повинен усвідомлювати усі ризики, яким він піддається, а також гарантувати, що усі його співробітники знають про ці ризики та вживають усіх заходів щодо їх зменшення.

З цієї причини нотаріус повинен брати активну участь у діючій системі

запобігання та пропонувати навчання з цього питання усім працівникам його нотаріальної контори.

Він також повинен брати участь у роботі з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, та підтримувати політику, процедури та керівництво з протидії відмиванню коштів/фінансування тероризму, незалежно від розміру або обороту нотаріальної контори.

c. УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ

У деяких країнах процедури запобігання в нотаріальному секторі повинні застосовуватися відповідно до принципу універсальності. Це означає, що кожен клієнт, з яким встановлюються ділові відносини, або кожна розпочата транзакція, будь то окрема або регулярна, підпорядковується цьому принципу запобігання у пріоритетному порядку, відповідно до аналізу ризику з кожним з них.

Інакше кажучи, жоден клієнт або транзакція не можуть бути виключені зі сфери запобіжних заходів, включаючи, особливо, ті операції, які відбуваються не за допомогою звичайних ділових каналів (наприклад, корпоративні або одноразові операції, продаж нерухомого майна, продаж кредитного портфеля тощо).

Незалежно від критеріїв та обсягів, встановлених кожною країною, згідно з умовами FATF, запобіжні процедури повинні застосовуватися, коли нотаріус втручається або затверджує операції для своїх клієнтів, коли це стосується дій, про які йдеться в Рекомендації 22, Розділ 2, а також тих, які законодавець кожної країни включив в окремих випадках, на основі аналізу ризиків, що становить кожен з них.

d. АДАПТАЦІЯ ДО ДІЯЛЬНОСТІ

Звичайно, професійна діяльність нотаріусів відрізняється від діяльності інших людей, які зобов'язані виконувати положення про боротьбу з ВГ / ФТ. Це означає, що процедури, керівництво та програмне забезпечення, що вони використовують, повинні бути повністю адаптовані до діяльності, яку здійснює нотаріус, а також різноманітних послуг, що він пропонує, а також пристосовані до різних ринків, на яких він працює, і клієнтів, з якими він взаємодіє.

е. СТОВПИ ЗАПОБІГАННЯ

У всіх випадках стовпи, на яких повинні спиратися процедури боротьби з ВГ / ФТ для нотаріусів, з урахуванням застосування згаданого вище підходу, що ґрунтується на оцінці ризику, повинні бути такими, що дозволяють правильно ідентифікувати клієнта, кінцевого бенефіціара здійсненої транзакції, знання джерела коштів, що використовуються клієнтом, а також узгодженість проведеної транзакції з нотаріусом з урахуванням його знань підприємницького профілю клієнта та ризиків.

Тому, перш ніж розпочинати будь-які ділові стосунки, необхідно, в залежності від ризику, витребувати і отримати усі відповідні документи та інформацію, що стосуються конкретної справи.

ф. ПРАКТИЧНИЙ ТА ОНОВЛЕНИЙ ДОКУМЕНТ

Заходи щодо запобігання не повинні бути повторенням діючих правил, вони повинні описувати процедури, ефективно реалізовані на практиці. Керівництво із запобігання має бути адаптованим до змін в наданні послуг і процедурах.

Водночас, заходи запобігання, які нотаріуси можуть розробляти, розвивати та впроваджувати, повинні відповідати оперативній реальності процедур в будь-який момент часу і не повинні бути просто повторенням або копією загальних вимог, викладених в діючих правилах.. Політика, процедури та керівництва, які не відповідають оперативній реальності нотаріуса, не можуть вважатися адекватними, як і ті, що просто перераховують вимоги із запобігання, не визначаючи, яким чином кожна з цих вимог буде здійснюватись на практиці та в ефективний спосіб.

Одним словом, мета полягає в тому, щоб зробити документ щодо БВГ / БФТ практичним і простим у використанні, а не чисто формальним документом, що дозволяє його ефективно застосування і легку адаптацію до діяльності, здійснюваної нотаріусом, і до будь-яких змін, які можуть відбутися в таких процедурах і заходах.

4. НАЛЕЖНА ПРАКТИКА З ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЩОДО БОРТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ ТА ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ

1. АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ РИЗИКІВ

Ризики або ступінь, в якому нотаріус піддається ризику спроб відмивання грошей або фінансування тероризму дуже різноманітні. Ризик визначається кількісними та якісними аспектами, які тісно пов'язані з типом діяльності, що здійснюється кожним конкретним нотаріусом.

Тому структури, процедури внутрішнього контролю, інструменти та ресурси, які нотаріуси використовують у цілях запобігання, повинні бути адаптовані до цього ризику.

Стовпи запобігання ВГ / ФТ, а саме заходи з належної перевірки (ідентифікація офіційного бенефіціара та обізнаність про його діяльність, що включає знання джерела коштів, які клієнт має намір використати у своїх бізнесових відносинах), забезпечуються застосуванням підходу, що ґрунтується на оцінці ризику.

З цією метою, а також для вжиття відповідних заходів щодо виявлення та оцінки ризиків ВГ / ФТ відповідно до вимог Рекомендацій FATF, нотаріуси повинні проаналізувати ризик ВГ / ФТ, якому вони піддаються.

При визначенні або аналізі ризику на міжнародному рівні відомі 3 категорії:

- а. ризик, властивий клієнту;
- б. географічний або ризик країни;
- с. ризик, пов'язаний із запропонованою послугою.

Частка, яку можна приписати кожній категорії ризику, залежить від нотаріуса відповідно до розміру, складності, місця розташування, характеру та обсягу послуг, що надаються.

Ґрунтуючись на індивідуальних судженнях і практиках, нотаріусам доведеться самостійно оцінити частку, яку вони приписують кожному з факторів ризику.

а. Ризик, властивий клієнту

Важливою складовою для розробки та впровадження глобальних рамок є визначення потенційного ризику ВГ / ФТ, створюваного клієнтом. Клієнт може бути фізичною особою, асоціацією, ТОВ, АТ або членами багатонаціональних компаній. З огляду на цей спектр клієнтів,

нотаріус повинен визначити, чи становить конкретний клієнт підвищений ризик, і якщо так, то рівень цього ризику та чи впливатиме застосування будь-яких пом'якшуючих факторів на цю оцінку.

Якщо клієнт належить до однієї з цих категорій, повинен бути реалізований набір змінних ризику, які можуть пом'якшити або посилити ризик, і нотаріус повинен провести оцінку, щоб визначити необхідний рівень належної перевірки.

Приклади клієнтів, діяльність яких може вказувати на підвищений ризик, включають такі категорії:

- Політично уразливі особи. ПУО - це особи, які займали провідні державні посади на місцевому або міжнародному рівні, такі як глави держав або урядів, вищі керівники політичних сил, вищі посадові особи та високопоставлені судді, високопоставлений військовий персонал, керівники державних підприємств та представники важливих політичних партій. Ця категорія також включає осіб, які мають або мали мандат у міжнародній організації, які є членами виконавчого комітету, такі як директори, заступники та члени ради, або які займають або займали подібні посади.

Особи, що займали середні та нижчі посади, не входять до категорії ПУО.

Якщо нотаріус здійснює транзакцію для клієнта ПУО або стосовно майна, що належить ПУО, він повинен виконувати своє зобов'язання з належної перевірки ще більш вимогливо, ніж зазвичай, що називається "посиленою належною перевіркою".

Посилення та характер цієї належної перевірки залежить від таких факторів, як країна походження ПУО, типу послуг, яких він потребує, та ступеню впливу ПУО у своїй країні.

Щоб встановити, чи є клієнт ПУО, нотаріус може запитати його безпосередньо або звернутись до компанії, діяльність якої полягає у постановці на облік ПУО за допомогою ліцензійної угоди.

- Клієнти, які ведуть комерційну діяльність або звертаються за послугами у незвичних або нестандартних обставинах (порівняно

до обставин, що зазвичай спостерігаються).

- Клієнти, чия структура або характер суб'єкта господарювання або відносин ускладнюють своєчасне виявлення справжнього кінцевого бенефіціара або осіб, що керують операцією, наприклад:
 - Незрозуміле використання юридичних осіб або юридичних угод, іменних акцій або акцій на пред'явника.
 - Незрозуміле використання неофіційних угод, таких як з родичами або близькими партнерами, які діють в якості номінальних акціонерів або директорів.
 - Незвичайна складність управління або структури власності без чіткого пояснення.
- Юридична особа клієнта, яка володіє значною частиною свого бізнесу або має значні дочірні компанії в країнах, які можуть мати більший географічний ризик.
- Клієнти, які використовують значні готівкові кошти³ (та / або їх еквіваленти), такі як:
 - Компанії, що надають грошові послуги (наприклад, оператори з переказу грошей, обмінні пункти, центри обміну, агенти з інкасації готівкових коштів та цінностей або інші компанії, що пропонують послуги грошових переказів).
 - Оператори, брокери, а також інші постачальники послуг, що використовують віртуальні валюти.
 - Казино, агентства, що займаються ставками, та іншими видами бізнесу та діяльності, пов'язаної з азартними іграми.
 - Компанії, які, навіть якщо вони активно не працюють з готівковими коштами, мають значні запаси готівки.
- НУО та благодійні організації (особливо ті, що працюють на транскордонній основі), які не підлягають контролю та нагляду з

³ Якщо клієнт, який використовує значну готівкову суму, сам по собі підпадає під дію низки норм боротьби з ВГ / ФТ, що відповідають Рекомендаціям FATF, цей ризик може вважатися нижчим.

боку компетентних органів або органів саморегулювання.

- Клієнти, які користуються фінансовими посередниками, фінансовими установами або юридичними фахівцями, які не підпадають під дію законів та заходів боротьби з ВГ / ФТ та незадовільно контролюються компетентними органами чи органами саморегулювання.
- Клієнти, які, як видається, діють відповідно до інструкцій іншої особи, не розкриваючи цей факт.
- Клієнти, які уникають особистих зустрічей або надають переривчасті інструкції без законних підстав, або є невловимими або важко доступними.
- Клієнти, які вимагають здійснення операцій у дуже короткий або прискорений час, що ускладнює або унеможлиблює проведення нотаріусом відповідної оцінки ризиків.
- Клієнти, що не мають адреси або мають кілька адрес без вагомих на це причин.
- Клієнти, чиї дані (наприклад, вік, освіта, доходи чи професійна діяльність) не співпадають з транзакцією, яку вони хочуть здійснити.
- Клієнти, які змінюють свої розрахункові або виконавчі інструкції без пояснення.
- Використання юридичних осіб або структур без видимих законних, комерційних, економічних або інших причин.
- Клієнти, які в останній момент і без будь-яких обґрунтувань (або за підозрілим обґрунтуванням) змінюють свої способи оплати за транзакцію або коли відсутня інформація або прозорість щодо транзакції.
- Клієнти, які пропонують надзвичайно високі гонорари за послуги, які не виправдовують таку суму.
- Фіктивні компанії, компанії, що належать номінальним акціонерам, де контроль здійснюється номінальними

представниками та директорами компаній.

- Кілька пов'язаних між собою клієнтів, які вимагають надання послуг одного і того ж нотаріуса з пов'язаних між собою питань без будь-яких законних підстав.

в. Географічний ризик або ризик країни

Ризик, пов'язаний з країною, разом з іншими ризиками є корисним показником потенційного відмивання коштів або фінансування тероризму (враховуючи, що з боку міжнародних організацій офіційно не існує визначення країни, що знаходиться під загрозою ризику, або ризикової географічної зони).

Географічні ризики можуть виникнути за різних обставин, включаючи місце народження клієнта, його місцезнаходження, місце здійснення операції чи джерело коштів.

Для класифікації країни як такої, що перебуває під ризиком використовуються такі чинники:

- Санкції, ембарго або подібні заходи, вжиті, наприклад, Організацією Об'єднаних Націй стосовно країни. Крім того, в певних ситуаціях країни, на які поширюються санкції або заходи, вжиті аналогічними органами Організації Об'єднаних Націй, які хоча й не є загальноновизнаними, можуть враховуватися внаслідок характеру таких заходів.
- Країни, визначені надійними джерелами⁴ як такі, що не мають законодавства та заходів боротьби з ВГ / ФТ.
- Країни, визначені надійними джерелами, як такі, що надають фінансову або іншу підтримку терористичним організаціям.
- Країни, визнані надійними джерелами як такі, що мають високий рівень корупції або іншої злочинної діяльності. До таких

⁴ Під "надійними джерелами" слід розуміти відомі органи високого рівня, які роблять свою інформацію відкритою та широко доступною. На додаток до таких органів, як FATF або аналогічних FATF, існують національні або наднаціональні органи, такі як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та група Егмонт підрозділу Фінансової розвідки (неформальна міжнародна мережа фінансової розвідки, спрямована на покращення боротьби з ВГ / ФТ та сприяння впровадженню національних програм у цій сфері), а також національні державні органи та неурядові організації. Інформація, опублікована цими органами, не має законного чи нормативного характеру і не може формально визначати основний елемент ризику.

юрисдикцій можуть входити «екстериторіальні юрисдикції» та ті, що виявляють високу політичну нестабільність або недостатньо відповідають рівню боротьби з ВГ / ФТ, або недостатньо дотримуються верховенства закону.

- Країни, які дозволяють використовувати іменні акції, що дозволяє таким чином приховати особу кінцевого бенефіціара.
- Для національних клієнтів географічний ризик може існувати в деяких частинах території, таких як райони поблизу кордонів, зони вільної торгівлі або райони, де існує значна присутність іммігрантів з країн ризику.

с. Ризик, пов'язаний із запропонованою послугою

Загальна оцінка ризику також повинна включати оцінку потенційних ризиків, наданих послугами, що запропоновані нотаріусом, з огляду на те, що в більшості випадків нотаріус пропонує широкий і різноманітний спектр послуг.

Контекст пропонованих послуг завжди має основоположне значення для підходу, що ґрунтується на оцінці ризику. Будь-який з перерахованих вище факторів сам по собі не може являти собою фактор високого ризику, але фактори слід розглядати спільно.

Високі ризики можуть бути визначені тільки шляхом ретельної оцінки ряду чинників, які, спільно і після прийняття будь-яких пом'якшуючих обставин, виправдовують подальшу оцінку ризику. При визначенні ризиків, пов'язаних з наданням послуг, пов'язаних з конкретними видами діяльності, слід враховувати такі фактори:

- Послуги, в яких нотаріуси, виступаючи в якості фінансових посередників, обробляють отримання і передачу коштів через рахунки, які вони фактично контролюють в процесі комерційних транзакцій.
- Послуги, які надмірно приховують майнову власність від компетентних органів або які неправомірно приховують власність бенефіціара без будь-якої ясної законної мети.
- Послуги, які значною мірою залежать від нових технологій, які знижують рівень людського нагляду або належної перевірки за

матеріалами, і які можуть виявляти закономірності незаконної або підозрілої поведінки.

- Передача нерухомого майна між сторонами протягом певного періоду часу, який є незвичайно коротким для подібних операцій без явної юридичної, податкової, господарської, економічної або іншої законної причини.
- Платежі, отримані від несанкціонованих або невідомих третіх осіб та оплата готівкою, якщо цей спосіб оплати є незвичним.
- Операції, пов'язані з правом успадкування, коли померлий був відомий нотаріусу як особа, що була засуджена за економічні злочини.
- Джерело коштів і джерело майна: джерелом коштів є діяльність, яка генерує кошти для клієнта (наприклад, заробітна плата, дохід від бізнесу чи трастові платежі), а джерелом майна є діяльність, яка генерує усі активи та зобов'язання клієнта (наприклад, компанія, що йому належить, спадщина або інвестиції). Хоча для одних клієнтів вони можуть бути однаковими, а для інших - частково або повністю іншими. Наприклад, ПУО, який отримує скромну офіційну зарплату, але має істотний залишок на банківському рахунку без будь-яких видимих комерційних причин або успадкування, може викликати підозри у хабарництві, корупції чи зловживанні посадою.
- Ситуації, при яких важко визначити бенефіціарів трастів; це може стосуватися дискреційного трасту, який дає власнику право призначати бенефіціара з одного класу бенефіціарів і відповідно розподіляти активи, що знаходяться у довірчому управлінні, а також під час створення трасту з метою управління акціями підприємства, що може ускладнити ідентифікацію бенефіціарів активів, якими керує траст.
- Використання віртуальних валют та інших анонімних способів оплати і передачі майна.
- Угоди з використанням незвичайних засобів оплати, таких як дорогоцінні метали, або коли існує очевидна спроба приховати платіж.

- Відстрочка платежу на дату набагато пізнішу, ніж початкова дата, без гарантії забезпечення платежу та / або без обґрунтованого пояснення.
- Незрозуміле встановлення незвичайних умов або положень до кредитних угод. Наприклад, незвично короткі або тривалі періоди погашення, процентні ставки, які є значно вищими або нижчими за ринкові ставки, погашення одним платежем в кінцевий строк, або повторні та необґрунтовані скасування векселів або іпотечних кредитів до початку договірної дати погашення.
- Внески до компаній або передача активів, які за своєю суттю важко оцінити (наприклад, ювелірні вироби, дорогоцінні камені, предмети мистецтва, антикваріат чи віртуальні валюти) без пояснень.
- Наступні незрозумілі вклади капіталу або інші короткострокові внески в одну і ту ж компанію.
- Придбання бізнесу в стані ліквідації без будь-якої комерційної, економічної (або іншої), юридичної або законної причини.
- Довіреності, що надаються в незвичайних умовах (наприклад, коли вони надаються безповоротно або по відношенню до конкретних активів), а причини, наведені для цих умов, є незрозумілими або нелогічними.
- Угоди за участі тісно пов'язаних між собою осіб без чіткої ділової мети або в разі, якщо угода не здійснюється в умовах повної компетенції.
- Угоди, гарантії яких перебувають або походять з юрисдикцій, схильних до ризику.
- Угоди, за які, незважаючи на попередження нотаріуса, платять більше зборів, ніж звичайно.
- Угоди, в яких кошти походять з / призначені для територій ризику, навіть якщо клієнти не є вихідцями звідти.

Слід приділяти належну увагу великим відмінностям, які можуть

існувати між нотаріусами залежно від їх практики, розміру, обсягу нотаріальної контори та досвіду. Як результат, ці чинники повинні враховуватися при створенні розумного підходу, заснованого на оцінці ризику та розподілі ресурсів, які можуть бути розумно розподілені для його реалізації та управління.

Наприклад, один нотаріус, який працює поодиноко, не виділить стільки ресурсів, скільки велика нотаріальна контора; швидше за все, такий нотаріус розробить відповідні системи і засоби контролю, а також підхід, заснований на оцінці ризику, пропорційний масштабу та характеру його діяльності і клієнтів.

При цьому нотаріуси в багатьох юрисдикціях і практиках зобов'язані проводити оцінку загальних ризиків своєї практики та всіх нових і поточних клієнтів, що беруть участь в конкретних одноразових угодах. Акцент повинен бути зроблений на підхід, заснований на оцінці ризику.

Оцінка ризику буде підлягати періодичному перегляду, та, в будь-якому випадку, якщо відбуваються значні зміни, які можуть вплинути на «профіль ризику» нотаріуса, такі як надання нових послуг або використання нових технологій, йому доведеться застосовувати належні заходи для управління та зменшення ризиків, виявлених під час аналізу.

2. РОЗРОБКА ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ З НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ

Як зазначено у розділі 2, незалежно від критеріїв та сфери застосування, встановлених у кожній країні відповідно до умов FATF, у всіх випадках повинні застосовуватися процедури запобігання, коли нотаріус втручається або санкціонує чи укладає угоди для своїх клієнтів, що стосуються діяльності, вказаної у розділі 2 Рекомендації 22, а також діяльності, яку законодавець кожної країни можливо включив на основі аналізу ризиків, здійсненого кожним з них.

Стовпи системи запобігання відмиванню коштів і фінансуванню тероризму базуються на правильній ідентифікації клієнта, визначенні кінцевого бенефіціара здійснюваних транзакцій, знанні джерела коштів, що використовуються клієнтами, узгодженості здійснених операцій з боку клієнта, з урахуванням знань нотаріуса стосовно клієнта, його бізнесу та пов'язаних з ним ризиків.

Ключовим відправним пунктом для впровадження підходу, основанийого на оцінці ризику, є проведення загальної оцінки ризику клієнта.

Процедури, описані в цьому розділі, доповнюють, а не замінюють цю систему. Складність цієї системи залежатиме від профілю практики нотаріуса.

Як було відмічено раніше, при проведенні загальної оцінки ризику клієнта, перш ніж приймати рішення про прийняття клієнта, нотаріусу слід розглянути можливість відповідних змінних ризику (і будь-яких пом'якшуючих факторів). Оцінка ризику, що здійснюється нотаріусом на індивідуальній основі для кожного клієнта, буде визначати загальний підхід до ідентифікації та обов'язкового проведення перевірки клієнта.

Нотаріус визначає, які вимоги з належної перевірки підходять для кожного клієнта на основі загальної оцінки ризику. Ці вимоги належної перевірки можуть включати наступне:

а. Звичайні або стандартні заходи належної перевірки

Стандартний рівень належної перевірки зазвичай застосовується до всіх клієнтів. Він включає в себе такі елементи:

- Ідентифікацію клієнта та перевірку його особи з використанням надійних, незалежних вихідних документів, даних та інформації. Як вже згадувалося в розділі 2, нотаріус повинен зберігати у своїх архівах протягом періоду, визначеного місцевими правилами, копії всіх документів, отриманих для виконання вимоги з належної перевірки (наприклад, копії або записи офіційного посвідчення особи, такі як паспорти, посвідчення особи, водійські посвідчення та подібні документи).

о Базова ідентифікація :

- Для фізичних осіб базова ідентифікація і перевірка особи клієнта включає у себе отримання (та архівування) персональних даних, таких як повне ім'я, національний ідентифікаційний номер, адреса, дата і місце народження, місце проживання, на підставі офіційних ідентифікаційних документів, таких як паспорт, посвідчення особи, водійські права чи будь-який інший документ, виданий державним органом, що має фотографію власника.

Щоб запобігти шахрайському використанню цих

документів, на ринку існують програми або програмне забезпечення, які можуть використовуватись для сканування та визначення, чи не є вони підробленими.

- Для юридичних осіб тип інформації, що запитується, включає:
 - Назву, юридичну форму, підтвердження існування, що може бути перевірено, наприклад, за допомогою свідоцтва про реєстрацію, свідоцтва про гарну репутацію, угоди про партнерство, довірчого акту або будь-якого іншого документа з надійного та незалежного джерела, що підтверджує назву, форму та існування клієнта на даний час.
 - Нормативні акти, що організують та регулюють юридичну особу або іншу юридичну структуру (наприклад, акт створення та статут компанії), а також прізвища осіб, які виконують важливі управлінські функції в юридичній особі (таких як Генеральний директор компанії або управляючий трастом).
 - Адресу зареєстрованого офісу, та, якщо вона є відрізняється, адресу основного місця розміщення компанії.
 - Ідентифікацію та перевірку особи, що діє від імені клієнта, та отримання повноважень представництва.
- Перевірка, перед початком відносин, списків осіб, які отримали фінансові санкції (фінансування тероризму та розповсюдження), щоб підтвердити, що клієнт чи кінцевий бенефіціар не включений до жодного з них. Ці списки є загальнодоступними на веб-сайті Організації Об'єднаних Націй та деяких уповноважених на це компаній, що займаються наданням таких списків за допомогою ліцензування.
- Визначити кінцевого бенефіціара та вжити відповідних заходів для перевірки його особи, щоб нотаріус мав необхідні відомості, за допомогою такої інформації:

о Для юридичних осіб :

- Ідентичність фізичних осіб (якщо такі є, оскільки права власності можуть бути настільки диверсифіковані, що можна не знайти фізичних осіб (незалежно, чи діють вони поодиноці або разом), що здійснюють контроль над юридичною особою чи правами власності), які в кінцевому рахунку мають мажоритарний пакет акцій в юридичній особі;
- Оскільки існує сумнів щодо того, чи є особа, яка володіє мажоритарним пакетом акцій, фактичним власником або цей контроль здійснює фізична особа шляхом володіння акціями, то ідентичність фізичних осіб (якщо такі є), які здійснюють контроль за юридичною особою або іншою юридичною за допомогою інших засобів.

У випадках підвищеного ризику найкращою практикою є запит документів, що підтверджують структуру колективного володіння пакетом акцій або контролю за юридичною особою, з метою перевірки інформації, наданої клієнтом щодо кінцевого бенефіціара, або звернення до баз даних чи реєстру справжніх власників, якщо такі існують у країні.

о Для юридичних структур:

- Траст: особистість засновника, управляючого (х), « третьої сторони, що є покровителем» (якщо така є); бенефіціарів або груп бенефіціарів, а також будь-якої іншої фізичної особи, що здійснює дієвий остаточний контроль за трастом (у тому числі через ланцюжок контролю / права власності).

о Для інших типів юридичних структур: персональні дані осіб, що займають аналогічні або подібні посади.

FATF дозволяє доступ до відповідних ідентифікаційних даних з державного реєстру, клієнта або інших надійних джерел, а нотаріус повинен це робити у спосіб, встановлений та затверджений місцевим законодавством.

Загальне правило полягає в тому, що клієнти повинні підлягати повному спектру належної перевірки, включаючи вимогу ідентифікувати кінцевого бенефіціара. Метою ідентифікації кінцевого бенефіціара є визначення фізичних осіб, які здійснюють ефективний вплив або контроль над клієнтом, будь то шляхом володіння, права голосу або іншим чином. Нотаріуси повинні враховувати цю мету при визначенні остаточного бенефіціара. Вони можуть застосовувати підхід, що ґрунтується на оцінці ризику, для визначення ступеня, до якого їм необхідно перевірити особистість кінцевого бенефіціара, в залежності від типу клієнта, ділових відносин та операції, а також інших відповідних чинників.

- Отримання інформації про мету здійснення операції та господарську діяльність клієнта.

Деякі країни також вимагають перевірки діяльності, заявленої клієнтом у випадках підвищеного ризику. З цією метою, в якості альтернативи запиту вказаних даних у клієнта, у деяких країнах можна отримати доступ до баз даних податкових органів або адміністрації.

- Ретельний аналіз здійсненої транзакції, щоб переконатися, що вона відповідає знанням нотаріуса про клієнта, його бізнес та профіль ризику, а також, у разі необхідності, джерела походження коштів.

в. Посилені заходи належної перевірки.

Застосування посилених заходів належної перевірки необхідно для типів клієнтів, які можуть бути чітко вказані у місцевому законодавстві, а також для клієнтів, виявлених нотаріусом, як таких, що становлять підвищений ризик, на основі підходу, що ґрунтується на оцінці ризику.

Ці посилені заходи передбачають, зокрема, посилення ступеню та характеру моніторингу ділових відносин, щоб визначити, чи є транзакція або запитана послуга незвичною або підозрілою.

Можна навести такі приклади посилених заходів належної перевірки:

- Отримання додаткової документації та інформації про клієнта

(наприклад, обсяг активів, інформації з публічних баз даних, Інтернету тощо) та кінцевого бенефіціара.

- Отримання додаткової інформації про характер ділових відносин.
- Отримання додаткової інформації про джерело походження коштів або майна клієнта.
- Перевірка ідентичності кінцевого бенефіціара шляхом запиту документів, що посвідчують особу.

с. Спрощені заходи належної перевірки⁵

Застосування стандартних або звичайних заходів належної перевірки може бути зменшено після врахування відповідних змінних ризику, а також у випадках, коли ризик вважається низьким, відповідно до міжнародних стандартів:

- Зареєстровані компанії (та їх мажоритарні дочірні компанії). Хоча не слід автоматично припускати, що всі компанії, які котуються на біржі, можуть претендувати на спрощену процедуру належної перевірки, наприклад, відповідні рівні ринкової звітності, а також географічні фактори ризику, будуть розглядатися як такі, які необхідно враховувати.
- Фінансові установи (національні або іноземні), що підпадають під режим боротьби з ВГ / ФТ у відповідності до рекомендацій FATF.
- Урядові органи та державні підприємства (якщо вони не знаходяться у країнах під санкціями або підвищеного ризику).

Спрощена процедура належної перевірки зводиться до простого отримання інформації та документації стосовно особи клієнта, ідентифікації та перевірки особи, яка діє від імені клієнта, а також мандата його представництва, достатньої інформації для доведення того, що клієнт відповідає об'єктивним критеріям для застосування цих заходів.

⁵ У більшості країн місцеве законодавство чітко визначає категорії клієнтів, які можуть бути предметом спрощеної перевірки.

Спрощені заходи з належної перевірки не можуть застосовуватися, якщо існує підозра у відмиванні грошей або фінансуванні тероризму, або у випадку конкретного сценарію підвищеного ризику.

Слід враховувати, що більшість країн чітко визначають у своєму законодавстві категорії клієнтів, які підлягають спрощеній процедурі належної перевірки, а також заходи, що застосовуються у цих випадках, а нотаріусу рекомендується забезпечити ті заходи, що застосовуються у його країні.

3. АРХІВАЦІЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДАНИХ

Серед перелічених вище вимог, існує вимога до нотаріуса зберігати протягом певного періоду часу, встановленого місцевим законодавством, документацію, формалізовану відповідно до дотримання вимоги з належної перевірки.

Зокрема, у разі запиту компетентних органів щодо можливого випадку відмивання коштів та фінансування тероризму, нотаріуси повинні зберігати такі документи:

- Копії необхідних документів відповідно до вимоги належної перевірки.
- Оригінали або копії, що мають доказову силу, та записи, які належним чином обґрунтовують операції та визначають осіб, які брали участь у них.

З цією метою, як приклад належної практики, більшість країн у своєму законодавстві про боротьбу з ВГ / ФТ вказують, що документація, отримана відповідно до вимог належної перевірки, повинна зберігатися на оптичних, електронних або магнітних носіях, що гарантує їх цілісність, правильно зчитування даних, неможливість фальсифікації, їх належне збереження та розміщення.

Зрештою, нотаріус повинен обов'язково дотримуватися стандартів та формату архівування, передбачених законодавством його країни.

У будь-якому випадку, за відсутності стандарту та формату, система класифікації повинна забезпечувати належне управління та доступність документів, як для внутрішнього контролю, так і своєчасної відповіді на

запити органів влади.

4. ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

Як зазначено у Розділі 2, нотаріуси мають запроваджувати заходи внутрішнього контролю шляхом:

- встановлення політики та процедур боротьби з ВГ / ФТ, які застосовуватимуться в їхній нотаріальній конторі, включаючи процедури строгого відбору під час найму працівників;
- розробки та підтримки програм підвищення кваліфікації для працівників;
- створення процедури внутрішнього контролю для перевірки роботи системи.

Ці заходи внутрішнього контролю, що залежатимуть від ризику відмивання коштів та фінансування тероризму, виявленого в процесі самостійної оцінки, і пов'язані з розмірами та сферою діяльності нотаріальної контори, повинні включати:

- наявність відповідних систем управління ризиками для визначення того, чи клієнт, потенційний клієнт або кінцевий бенефіціар є ПУО або особа, яка фігурує в одному із списків конкретних фінансових санкцій (фінансування та поширення тероризму).
- Приділяти більше уваги нотаріальним угодам (надання послуг, клієнти, географічне розташування), що є найбільш вразливими для зловживань з відмивання грошей.
- Здійснювати регулярний огляд процесів управління та оцінки ризиків, з урахуванням середовища, в якому працює нотаріус, та діяльність на його ринку.
- Впроваджувати політику, процедури та методи належної перевірки клієнта на основі ризиків.
- Наймати персонал, що має достатній рівень для забезпечення відповідності заходам боротьби з ВГ / ФТ.

- Забезпечити безперервність програми, навіть у разі зміни адміністрації, складу чи структури персоналу.
- Забезпечити дотримання нормативних та інших вимог, а також затверджених заходів боротьби з ВГ / ФТ та реагування на зміни законодавства.
- Здійснювати відповідний контроль клієнтів та послуг, що становлять серйозний ризик.
- Включити дотримання заходів боротьби з ВГ / ФТ до відповідного опису посадових обов'язків персоналу та оцінки ефективності.
- Забезпечити відповідну підготовку для усього персоналу.

Як вже зазначалося у вступі, серед країн-членів існують певні системи боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму в нотаріальному секторі, в яких оцінка ризику сектору, розробка політики внутрішнього контролю боротьби з ВГ / ФТ, підготовка нотаріусів та їхніх працівників покладена на органи саморегулювання, що забезпечує однорідність та однаковість вимог застосування цієї політики у нотаріальному секторі.

Ця практика продемонструвала свою ефективність з точки зору дотримання вимог боротьби з ВГ / ФТ в секторі, тому рекомендується, щоб органи саморегулювання були активно задіяні в цій сфері.

Також рекомендується, щоб саморегулюючі органи також брали участь у розробці навчальних планів для нотаріального сектора або шляхом створення навчальних онлайн-курсів або на місцях, та створювали системи консультацій для нотаріусів, де кожен нотаріус міг би позбавитися потенційних сумнівів щодо дотримання вимоги боротьби з ВГ / ФТ.

5. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРІЛІ ОПЕРАЦІЇ

Ця вимога означає, що якщо нотаріус підозрює або має підстави підозрювати, що кошти походять зі злочинної діяльності або пов'язані з фінансуванням тероризму, він повинен негайно інформувати компетентні органи, визначені місцевим законодавством (підрозділ фінансової розвідки або аналогічний орган).

Ця вимога з інформування стосується як здійснених операцій, так і тих, що

плануються клієнтами.

Крім того, вимога повідомляти про підозрілі операції включає також заборону для нотаріуса попереджати клієнта чи третіх осіб про те, що ПФР або аналогічний орган був поінформований про його підозру.

Країни застосовують різні підходи до виконання цієї вимоги в нотаріальному секторі. Рекомендаціями FATF, за наявності відповідних форм співпраці між цими організаціями та компетентними органами, у деяких країнах система боротьби з ВГ /ФТ встановлює, що інформація надсилається органам саморегулювання (Раді або Нотаріальній палаті), а ці органи відповідають за передачу її компетентним органам тільки на підставі аналізу, проведеного нотаріусом, без внесення будь-яких виправлень.

Аналогічним чином, в інших країнах існують моделі, у яких внаслідок виявлення певних показників ризику в даній транзакції, нотаріус повинен повідомити про цю транзакцію спеціальному аналітичному підрозділу, створеному в межах саморегульованого органу, який складається з фахівців у сфері боротьби з ВГ / ФТ, щоб цей підрозділ міг здійснити аналіз потенційного зв'язку між транзакцією та осередком з відмивання грошей та фінансування тероризму та прийняти рішення про інформування компетентного органу.

Таким чином, система на місцевому рівні повинна бути перевірена на відповідність глобальній системі.

У всіх випадках нотаріуси повинні знати правила у своїй юрисдикції щодо вимоги про нерозголошення та / або припинення транзакцій, що підозрюються у зв'язках зі злочинною діяльністю. Ці вимоги, якщо вони застосовуються, можуть призвести до серйозних санкцій, якщо їх не дотримуються належним чином.

Коли нормативна вимога потребує повідомлення про підозрілу операцію, завжди має бути складений звіт, і тому підхід, оснований на оцінці ризику, для повідомлення про підозрілу операцію за цих обставин не застосовується.

Повідомлення про підозрілі операції не є частиною оцінки ризику, а скоріше відображають механізм реагування або саморегулюванню органу, або компетентному органу, коли виявлено підозри у відмиванні коштів або фінансуванні тероризму.